
Frimerkeskolen

Reglementer og retningslinjer for klassene Tradisjonell og Motiv

Frimerkeskolen, Norsk Filatelistforbund

Kristiansand 9.11.2024

Hallvard Slettebø

Om meg

- Hallvard Slettebø
 - FIP-dommer i motiv og posthistorie
 - Nasjonal dommer og juryformann
 - Leder i Utstillings- og juryutvalget
 - Har stilt ut i disse klassene:
motiv, posthistorie, posthistorie 2C, luftpost, astro,
tradisjonell, helsaker, maksikort, litteratur
 - Håper å stille ut: postkort og kanskje åpen
- Kontakt meg på hallvard@slettebo.no
- Kursdokumentasjonen blir tilgjengelig på forbundets hjemmeside www.filatelist.no

Om denne presentasjonen

- Forklare systemet for bedømmelse av eksponater innen tradisjonell filateli og motivfilateli, slik at dere forstår mer om hva som skal til for å få en god bedømmelse
- Målgruppen er både samlere som vil montere og stille ut for første gang, og erfarne utstillere
- Vi ønsker derfor
 - At deltakerne skal la seg inspirere til å montere samlingen
 - At de som allerede har montert samlingen får med seg forbedringsforslag
- Kurset er en del av Frimerkeskolen i regi av Norsk Filatelistforbund

Bedømming

- De utstilte samlingene bedømmes av en jury
- Bedømmelse skjer i henhold til reglement og retningslinjer
- Norsk Filatelistforbund utdanner og kurser dommere for regionale og nasjonale utstillinger
- Dommerne er erfarne utstillere
- 3-4 dommere i hvert lag

Når skal jeg begynne å montere?

- Nå.
- Hvis du ikke vil stille ut, så er det bare å montere
- Hvis du vil stille ut, så ikke vent til det kommer en utstilling for da får du for liten tid
- Det er bare å montere så kommer det nok en utstilling du kan melde deg på
- Så det passer nå.

Hvor mange rammer? 42?

- 42 er svaret på Spørsmålet om livet, universet og alt mulig, ifølge Douglas Adams' skjønnlitterære serier Haikerens guide til galaksen
- I utstillingsfilatelen er svaret 1-3 eller 5-8 rammer
- 5 rammer er en god størrelse på eksponat
Merk at oppnådd resultat blir bedre for 5 gode rammer enn for 8 rammer med strekk
- På FIP/FEPA-utstillinger får man ikke mer enn 5 rammer før man har oppnådd 85 poeng
- **Nytt!** Eksponat for et smalt område kan vises i én, to eller tre rammer
Se FEPA sine retningslinjer for bedømmelse av eksponat for smale områder (i Blåboka)

Utstilleren sine forberedelser før utstillingen

- Begynn i god tid med monteringen
- Lag en kort beskrivelse til påmeldingsskjemaet, en eller to setninger er nok
Beskrivelsen kommer som regel med i katalogen
- Send inn plan/innledningsark sammen med påmeldingen
Det kan være et foreløpig innledningsark og det kan endres når som helst
Det er innledningsarket som står i utstillingsrammen som blir bedømt
- Lag gjerne også synopsis (to A4-sider med mer informasjon og litt skryt) og send inn dette
- Utstillingskomiteen bruker innledningsark (og synopsis) til å velge ut hvilke samlinger som kommer med
- Dommerne bruker innledningsark (og synopsis) i sine forberedelser

Organisering

- FIP – Fédération Internationale de Philatélie (1926) – den internasjonale filateliføderasjonen
- FEPA – Fédération Européenne de Philatélie (1989) – den europeiske filateliføderasjonen
- Norsk Filatelistforbund (1931) er medlem av FIP og FEPA
- Klubbene er medlem av forbundet

- Kan gjerne sammenlignes med organiseringen av f.eks. idrettsforbund

Historikk

- Alt begynte med tradisjonell samling
 - Hvem har flest frimerker?
 - Hvem har de sjeldneste frimerkene etc.
 - Mange års utvikling før vi er der vi er i dag
 - Spesialisering
 - Forskning
 - Vise smalere områder
-
- Første utstilling i Paris 1867
 - Første store utstilling i Wien 1881
 - Første luftpostutstilling 1928

Vi har mange utstillingsklasser

- **Tradisjonell filateli**
- Posthistorie
- Helpost
- Luftpost
- Romfart
- **Motiv**
- Maximafili
- Stempel- og avgiftsmerker
- Litteratur
- Ungdomseksponater
- Åpen klasse
- Postkort
- Fokus på frimerkene
- Fokus på bruken av frimerkene og på andre postale tjenester: Ruter, rater, stempler
- Ubrukte og brukte, med påtrykt frimerke
- Post sendt luftveien
- Rakettpost etc.
- Fortelle om et emne ved hjelp av frimerker og andre postale objekter
- Frimerke og stempel på billedsiden av postkort
- Fiskal filateli
- Bøker, tidsskrifter, nettsider
- Alder opp til 21 år
- Kan ha inntil 50% ikke-filatelistiske objekt
- Billedsiden av postkort

Tradisjonell filateli

- The Mother of all Classes. Det var her det startet
- Til klassen hører katalog, spesial- eller studieeksponater samt lokalpost
- Områder som faller utenfor andre klasser bedømmes her

- Landesamling: Norge 1855-1900, Norge i min tid
- Noen frimerkeutgaver: Norge skillingsperioden, Norge Posthorn
- En frimerkeutgave: Norge 20mm, Norge Posthorn Antikva
- Ett frimerke: Norge nr. 1

- Ikke velg for lang periode eller for mange frimerkeutgaver. Du får plassproblemer

Hvordan har utviklingen gått?

- Fra generell filateli til spesialisering. Smale områder får muligheter
 - Flere klasser for å gi plass til alle fasetter av filateli => Inkluderende, nye muligheter for samlerne
 - Historiefortelling i stedet for utvalgte diamanter
 - Behandlingen av temaet blir mye mer vesentlig for bedømmelsen
 - Kunnskaper og forskning er ikke bare å slå opp i en katalog. Samtidig er dette en utfordring for juryen
 - Fra «synsing» til reelle evalueringer ut fra regelverk
 - Innføring av poengskjemaer
 - «Lik» bedømmelse uavhengig av klasse
-
- Vi bruker FIP sine reglementer og retningslinjer (FEPA sine retningslinjer for smale områder)
 - Alle er oversatt til norsk og finnes på forbundets hjemmeside www.filatelist.no

Vi bruker FIP sine reglementer og retningslinjer for bedømmelse

GREV

SREV

Retningslinjer

- Generelle regler
- Stadig utvikling for å gjøre det mulig å vise smalere / nye områder
- Muligheter til å inkludere alle former for filateli
- Dette reglementet trenger dere ikke lese

- Spesialreglement med krav
- Ulik implementering i henhold til utstillingsklasse
- Et for hver klasse

- Retningslinjene har ingen tilleggsregler
- Inneholder anbefalinger og klargjøringer

- Studer spesialreglement og retningslinjer for din utstillingsklasse

Nivåene for utstillinger

- Regional – alle medlemmer av en forbundsklubb kan delta. Ingen kvalifiseringskrav
- Nasjonal – krav til deltakelse: oppnådd minst 60 poeng på regional utstilling
- Nordisk – krav til deltakelse: minst 70 poeng på nasjonal utstilling
- FIP og FEPA – krav til deltakelse: minst 75 poeng på nasjonal eller nordisk utstilling

Og nå Tradisjonell Filateli

Illustrasjon fra Netex.se

Tomas Karlsson: Nyansering av Oscar II i koppartryck

20 öre

ultramarinaktigt blå (1891)

ultramarinblå (1892)

Typ I

Typ I

Typ II

Påverket

De tidiga nyanserna trycktes med miloriblått med inblandning av tungspat och kremservitt. Kremservitt innehåller bly som när det reagerar med svavelväte i luften ger mörka, ibland nästan svarta, märken. [1, s. 116]

gråaktigt mattblå (1893)

blå (1896)

Från 1893 ingick, av oklar anledning, svart färg vilket gav en mattblå nyans. Från postalt håll klagades det eftersom dessa 20-öresmärken var svåra att skilja från 50 öre i dålig belysning. 1896 byttes den mattblå nyansen mot en rent blå nyans. [1, s. 116]

Assurerat inrikes brev. Portot utgörs av 20 öre dubbelt brevporto och 52 öre för assuransen: 50 öre för 1000 kr och däröver 2 öre per påbörjade 100 kr. Efter förändringen av nyansen hos 20 öre är skillnaden mellan 20 öre och 50 öre åter tydlig.

Tradisjonell: Bedømmelseskriterier

1. Behandling – 20 poeng
 2. Filatelistisk betydning – 10 poeng
 3. Filatelistisk og beslektet kunnskap, personlige studier og forskning – 35 poeng
 4. Tilstand – 10 poeng
 5. Sjeldenhet – 20 poeng
 6. Presentasjon – 5 poeng
- Maks sum – 100 poeng

 - Det er som i mangekamp i idretten, du må gjøre det godt i alle øvelsene

Tradisjonell: Oppbygging av eksponater

- Et eksponat innen tradisjonell filateli bør omfatte en logisk og sammenhengende sammenstilling av materiale for å illustrere en eller flere av kategoriene som er angitt nedenfor:
 - a. Utgavene fra et bestemt land eller gruppe av land (for eksempel fellesutgaver)
 - b. Utgavene fra en bestemt tidsperiode
 - c. Utgavene fra en bestemt gravør eller frimerkeutgiver
 - d. Utgavene fra en bestemt begivenhet som «Dagens frimerke», julepost, messer og andre filatelistiske hendelser

Tradisjonell: Oppbygging av eksponater

- I et tradisjonelt eksponat forteller utstilleren en historie gjennom sitt eksponat. Vanligvis er det en historie om selve frimerkene eller utgavene. Det kan begynne med en bakgrunn for frimerkets utgivelse, etterfulgt av mulige essays og/eller prøvetrykk. Eksponatet kan beskrive utviklingen av frimerket, ulike trykninger, farger, perforeringer, papirvarianter, feiltrykk etc.
 - Bruken av frimerkene, portosatser, ruter, annulleringer og andre aspekter er en sekundær del av historien og får ikke bli en dominerende del av eksponatet
- Eksponatene kan planlegges kronologisk, geografisk (f.eks. etter lokale/nasjonale distrikter), etter transportmiddel/tjenestemåte, eller på annen måte som utstilleren måtte finne hensiktsmessig å benytte
- Emnet som velges må være passende i omfang for både den første og også potensielle størrelse på eksponatet

Tradisjonell: Egnet materiale – definisjon og særtrekk

- Godkjente eller avviste utkast, prøvetrykk, fargeprøvetrykk, platefeil og andre feil i produksjonen
- Frimerker, enten ubrukte eller brukte, enkeltmerker eller sammenhengende i enheter, og frimerker brukt på forsendelser, blanketter, blandingsfrankatur med andre lands utgaver, osv.
- De forskjellige bruksområdene for frimerket, selv om et eksponat som utelukkende består av dette materialet ville egne seg bedre under Posthistorie.
- Varianter av alle slag, for eksempel vannmerke, gummiering, perforering, papir, trykk og farge.
- Platerekonstruksjoner og studier av trykkplater.
- Gjennomhullinger (perfins), postalt aksepterte overtrykk og valørendringer
- Helpost dersom de er trykt med samme klisjé som frimerkene
- Postalt brukte fiskale merker og ubrukte fiskale merker til postal bruk.
- Postale forfalskninger, andre forfalskninger og nytrykk
- Alle slags postale etiketter
- Lokale frimerker, frimerker for private leveringstjenester, pakkefirma og transportørfrimerker

Tradisjonell: Behandling – 20 poeng

- Pass på at det er samsvar mellom tittel, innledningsark/plan og det du faktisk viser
- Innledningsarket – mer på neste lysark
- Eksponatet skal ha innledning – historie – avslutning
 - Nesten alle eksponat har en innledning
 - Innholdet skal gjenspeile tittel, formål, omfang og plan
En historie med logisk progresjon som er lett å følge og en klar kortfattet teksting
Laget med tekst og materiale med en god balanse mellom de ulike delene av eksponatet
 - Mange mangler en avslutning
- Naturlig start- og sluttpunkt for eksponatet
- Er de vanskelige tingene med? Fullstendigheten av materialet som vises i forhold til eksponatets omfang
- Det er sjelden plass til å vise alt du har. Du kan utelate materiale som er av mindre betydning
- Unngå duplisert materiale. Tekst ved hvert objekt bør dokumentere årsaken til at det vises

Tradisjonell: Innledningsarket

- Alle eksponat innen tradisjonell filateli skal ha et innledningsark.
- Dette innledningsarket bør bestå av:
 - Tittelen på eksponatet
 - Kort, presis og relevant generell informasjon om emnet
 - En beskrivelse av formålet med eksponatet (Hva inngår i eksponatet og hva er utelatt)
 - En beskrivelse av omfanget av eksponatet
 - En plan for eksponatets struktur – kapitler eller seksjoner etc. – i stedet for en beskrivelse "ramme for ramme" eller "side for side"
 - Forskning og referanser, se neste ark

Forskning og referanser (TR, PH etc.)

- Ha med en kort liste på innledningsarket
- Kan ha lenger liste i synopsis
- Egen forskning – for at dommerne skal vurdere hva utstilleren har funnet ut selv:
 - En liste over personlig forskning av utstilleren innen emnet
(med referanser til artikler eller litteratur)
- Litteratur – for at dommerne skal kunne forberede seg:
 - En liste over de viktigste litteraturreferansene
 - Ikke bruk generelle referanser slik som «Store norske leksikon», «Wikipedia», «Informasjon fra samlervenner»

Norway in America

The purpose of the exhibit is to document post office names in North America with Norwegian or Norse origin.

The scope is to investigate the origin of the post office names in the United States and Canada, and to include post offices with name originating from Norwegian placenames, named after, or named by Norwegian immigrants, or with other documented relationship to Norway.

Martin Ulvestad: "Norge i Amerika med kart" (1901). The red color shows "Norway in America".

This PH 2C exhibit is structured chronologically with the combined development of North America and the Norwegian immigration. Within each main section the post offices are presented by year of establishment.

1. Early influence and early immigration	7
There was Norwegian emigration to America already in the 1600s. Many sailors on Dutch vessels came from Norway, and Norwegians took part in the Dutch colonization of New Amsterdam, later re-named New York. There are also examples of early post office names related to Norway without any identified connection to immigration.	
2. Organized immigration commences; Illinois, Wisconsin and Iowa	16
Organized emigration from Norway started 1825 with 52 Quakers and dissidents. They, and others who followed, were firstly established in western New York. Many travelled onwards to Illinois, Iowa or to Wisconsin which was a center for Norwegian-Americans up to the Civil War 1861-1865.	
3. Minnesota opens up	24
Norwegian settlers ventured further westwards from the mid-1850s, to Minnesota, "the Glorious new Scandinavia".	
4. Homesteading in the Dakotas	16
Dakota was opened to settlers from 1863, and many land-hungry Norwegian immigrants were established here from the 1870s onwards.	
5. Exploring higher and wider horizons	16
Norwegian settlements also developed in Michigan, Montana, Washington, Alaska and Texas, and to a smaller degree also scattered over most of the United States. Canada offered opportunities - Norwegian settlements also grew in Canada. Norwegian Canadians are found throughout the entire country but with a concentration on the prairies of Western Canada.	
Total	80

Main sources: Richard W. Helbock: *United States Post Offices*, vol I-VIII (1999-2007)
Warren Upham: *Minnesota Place Names* (3rd edition 2001)
Douglas A. Wick: *North Dakota Place Names* (1988)
Martin Ulvestad: *Nordmændene i Amerika; deres Historie og Rekord* (1907)

Own research: published in *Norvegiana-Nytt*, *Norvegiana Nyhetsbrev* and in particular my website (with Dag Henriksbo): *Norway in America, Post office names in USA and Canada with Norwegian origin* www.slettebo.no/norway-in-america (from 2021)

Betydning – 10 poeng

- Dette punktet deles nå i to:
 - 5p **Hvor betydningsfullt dette er innen verdensfilateli**– eks. 5 poeng for Penny Black
 - 5p **Hvor betydningsfullt DETTE eksponatet er** i forhold til andre eksponater i samme kategori
- Denne oppdelingen gir ofte flere poeng til smale områder

Filatelistisk og beslektet kunnskap, personlige studier og forskning – 35 poeng

- Filatelistisk og beslektet kunnskap demonstreres ved:
 - At valg av objekter gjenspeiler kunnskap om det valgte området
 - At objektene er godt beskrevet
 - At eksisterende litteratur innenfor området er benyttet
 - At eksponatet demonstrerer en full og nøyaktig forståelse av emnet som er valgt

Filatelistisk og beslektet kunnskap, personlige studier og forskning – 35 poeng

- Personlige studier og forskning dokumenteres av:
 - At utgivelsesprosessen av frimerkene er vist med utkast (essays), prøvetrykk (die-proofs og plate proofs), fargeprøvetrykk, platefeil osv.
 - Typer, trykninger og plater behandles på frimerker og overtrykk med utgivelsesdatoer og antall trykket
 - At gummiering, vannmerke, papir og perforering er behandlet og beskrevet
 - At årsaken til frimerkeutgivelsen dokumenteres med korrekt bruk med forklaring av kanselleringer, ruter og rater

Filatelistisk og beslektet kunnskap, personlige studier og forskning – 35 poeng

- Hvis det brukes sjeldenhetserklæringer («en av X registrert») er det viktig å nevne kilden til denne registreringen. Ikke bruk uttrykk som «unik» eller «svært sjelden»
- Bare kunnskap, studier og forskning dokumentert av objektene i eksponatet kan bedømmes
- Informasjonen som gis bør ikke overvelde det filatelistiske materialet som vises

Tilstand – 10 poeng

- Materiale i generelt god stand er avgjørende for tradisjonelle eksponat
- Frimerker skal være i best mulig stand:
 - Unngå manglende perforeringer
 - Utaggede merker bør ha marger på alle sider
 - Fine og tydelige stempler
- Hvis et objekt har blitt restaurert eller manipulert må dette beskrives
- Moderne materiale bør være i perfekt kvalitet
- Utstillere oppfordres til å vise unikt eller svært sjeldent materiale som ikke er i god tilstand
- Tilstanden til vanlig materiale bør være feilfri

Sjeldenhet – 20 poeng

- Sjeldenhet er direkte relatert til de filatelistiske objektene som vises og til den relative knappheten på dette materiale (men ikke verdien)
- Jurymedlemmene vil primært være på jakt etter:
 - Hvor vanskelig er det å få tak i det relevante og interessante materialet i eksponatet
 - Hvor vanskelig er det å lage et tilsvarende eksponat
 - Essays, prøvetrykk (godkjente og avviste) og specimen-utgaver
 - Tidligste kjente bruk, største blokker kjent, sjeldne bruksområder, små opplag, spesielle varianter i frimerke og overtrykk
 - Abnormiteter i papir, vannmerker, perforeringer
 - Uvanlige poststempler, postale påskrifter, blandingsfrankatur, rater, ruter og destinasjoner
 - Kontrollere at det ikke er vist filatelistisk produsert materiale og for mye avfall fra trykkeriet

Presentasjon – 5 poeng

- Presentasjonsmetoden skal vise materialet best mulig og på en balansert måte både på arket, i rammen og gjennom hele eksponatet
- Eksponatet vurderes på:
 - God balanse i rammene og de enkelte sidene, med variasjoner i monteringen mellom sidene
 - God bruk av siden – uten for mye hvite felt på sidene
 - Nøyaktig montering
 - Tekstingen er klar, kortfattet og relevant for det valgte materialet og for emnet for eksponatet
 - Tilstrekkelig teksting - men ikke for mye tekst
 - Illustrasjoner er ikke for dominerende, og fotokopier må være minimum 25% forskjellig i størrelse fra originalen
- Det skal ikke gjelde noen fordel eller ulempe med hensyn til om teksten er håndskrevet, maskinskrevet eller printet
- Overdreven bruk av fargerikt blekk og sterkt fargede albumsider bør unngås

Presentasjon – 5 poeng

- Normalt pent: 4 poeng
- Gjennomført vakkert: 5 poeng

1946

Baltic DP Camp Augsburg-Hochfeld.
20 Pf. stamp of the Lithuanian DP Camp Detmold, with overprint
"Augsburg 28. 4. 46", commemorating Lithuanian Boy Scout meeting.

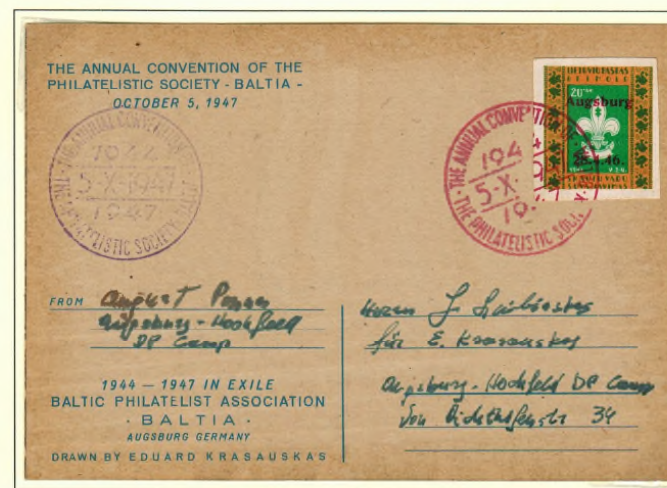
Above: 20 Pf. (imperforate).
Without "Augsburg 28. 4. 46" overprint.
Not listed in the Stereo catalog.

Right: 20 Pf. (imperforate).
2,340 printed. Stereo L 19.

1947

Baltic DP Camp Augsburg-Hochfeld.
Stamps of the Lithuanian DP Camp Detmold used in Augsburg in
connection with the Annual Convention of the Philatelic Society - Baltia.

20 Pf. imperforate stamp of the Lithuanian DP Camp Detmold, with overprint "Augsburg 28. 4. 46" on postcard sent locally within the Augsburg-Hochfeld DP camp. Postmarked "THE ANNUAL CONVENTION OF THE PHILATELISTIC SOCIETY - BALTIA 5 X 47" in red and violet colours.

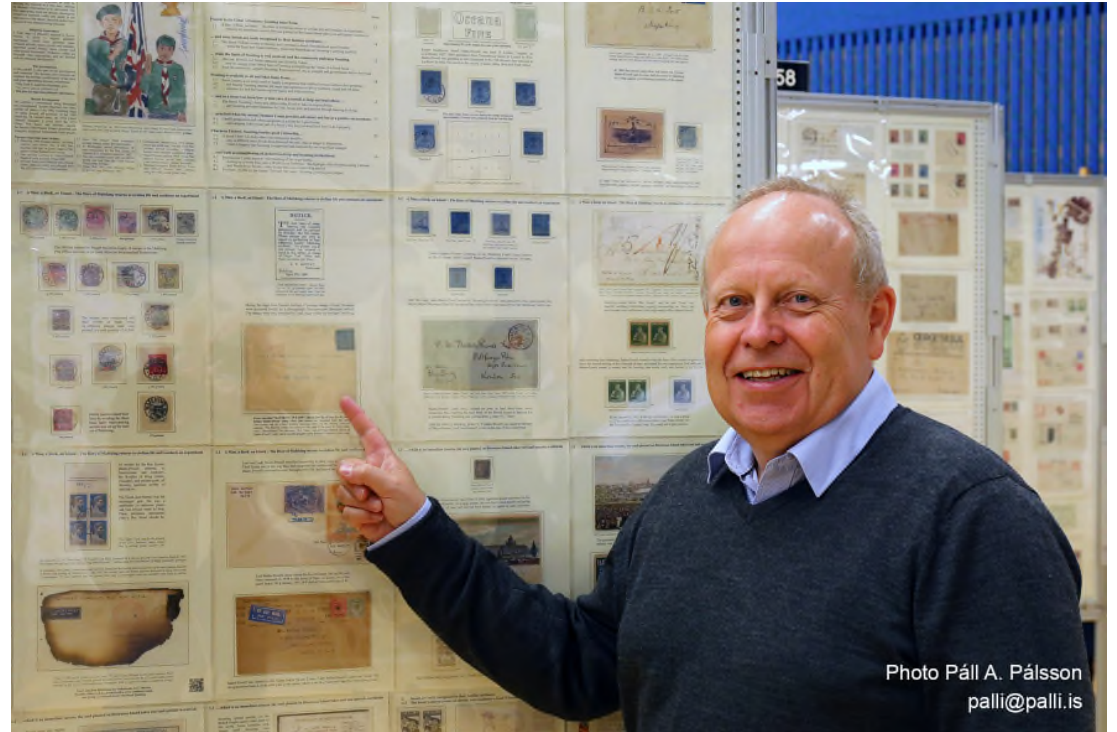

Spørsmål om Tradisjonell filateli?

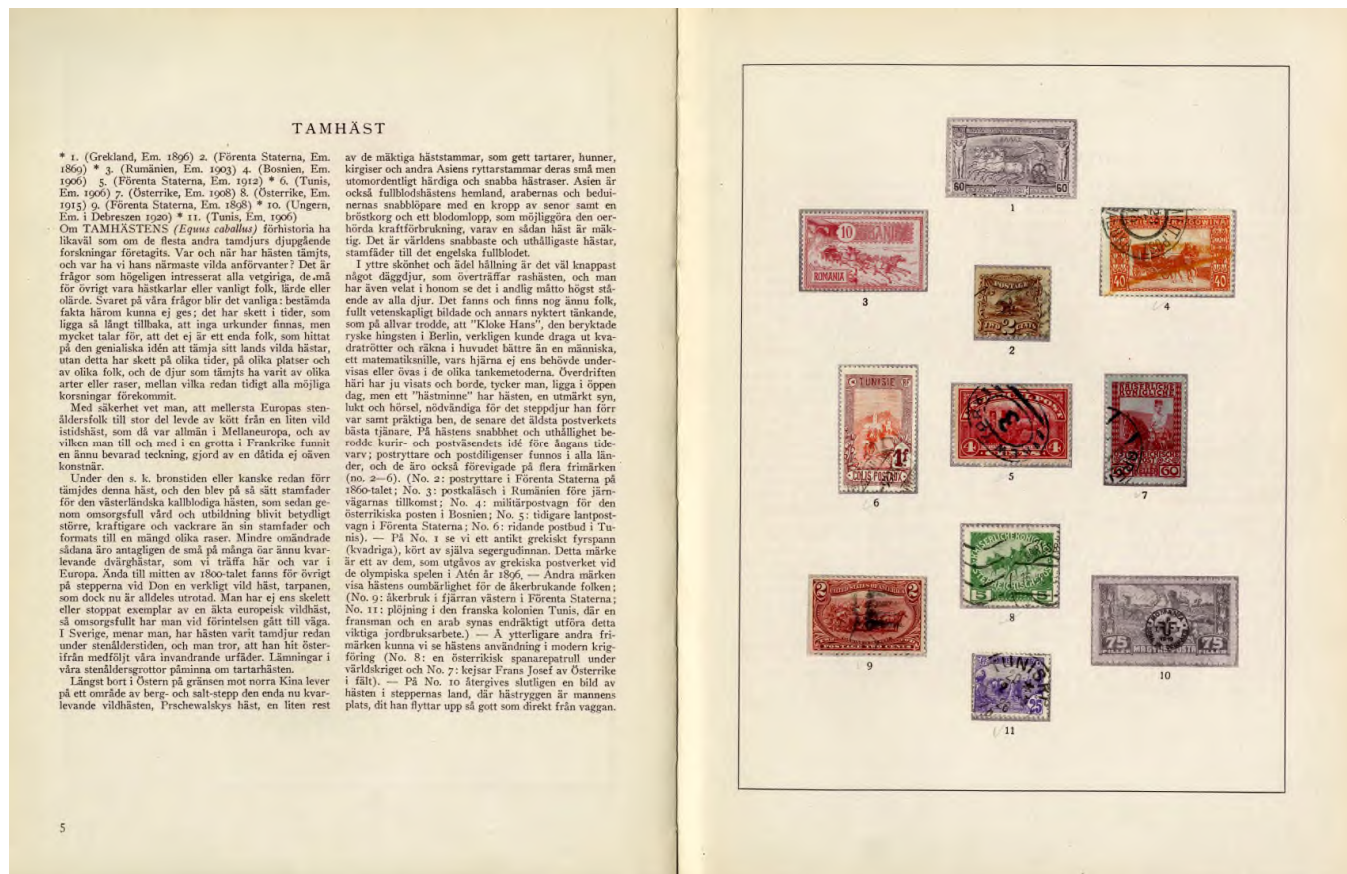
Og nå over til Motiv

4. generasjon motiveksponat

1. generasjon

- Motivfilateli begynte så smått på 1920-tallet
- Motivsamlinger ble satt opp i fortrykksalbum

TAMHÅST

* 1. (Grekland, Em. 1896) 2. (Förenta Staterna, Em. 1869) * 3. (Rumänien, Em. 1903) 4. (Bosnien, Em. 1906) 5. (Förenta Staterna, Em. 1912) * 6. (Tunis, Em. 1906) 7. (Österrike, Em. 1908) 8. (Österrike, Em. 1913) 9. (Förenta Staterna, Em. 1898) * 10. (Ungern, Em. i Debreszen 1920) * 11. (Tunis, Em. 1906)

Om TAMHÅSTENS (*Equus caballus*) förhistoria ha likaväl som om de flesta andra tamdjurs djupgående forskningar företagits. Var och när har hästen tämjts, och var ha vi hans närmaste vilda anförvanter? Det är frågor som högeligen intresserat alla vetgiriga, de små för övrigt vara häskarlar eller vanligt folk, lärde eller olärd. Svaret på våra frågor blir det vanliga: bestämda fakta härom kunna ej ges; det har skett i tider, som ligga så långt tillbaka, att inga urkunder finnas, men mycket talar för, att det ej är ett enda folk, som hittat på den genialiska idén att tjäma sitt lands vilda hästar, utan detta har skett på olika tider, på olika platser och av olika folk, och de djur som tämjts ha varit av olika arter eller raser, mellan vilka redan tidigt alla möjliga korsningar förekommit.

Med säkerhet vet man, att mellersta Europas stenåldersfolk till stor del levde av kött från en liten vild istidhäst, som då var allmän i Mellanuropa, och av vilken man till och med i en grotta i Frankrike funnit en ännu bevarad teckning, gjord av en dåtida ej övnen konstnär.

Under den s. k. bronstiden eller kanske redan förr tämjdes denna häst, och den blev på så sätt stamfader för den västerländska kallblodiga hästen, som sedan genom omsorgfull vörd och utbildning blivit betydligt större, kraftigare och vackrare än sin stamfader och formats till en mängd olika raser. Mindre omänskade sådana äro antagligen de små på många äar ännu kvarlevande dvärghästar, som vi träffa här och var i Europa. Ända till mitten av 1800-talet fanns för övrigt på steppe vid Don en verkligt vild häst, tarpanen, som dock nu är alldeles utrotad. Man har ej ens skelett eller stoppat exemplar av en äkta europeisk vildhäst, så omsorgsfullt har man vid förntelsen gått till väga. I Sverige, menar man, har hästen varit tamdjur redan under stenålderstiden, och man tror, att han hit österifrån medföljt våra invandrande urfäder. Lämnningar i våra stenåldersgrottor påminna om tartarhästen.

Längst bort i Östern på gränsen mot norra Kina lever på ett område av berg- och saltstepp den enda nu kvarlevande vildhästen, Prschewalskys häst, en liten rest

av de mäktiga häststammar, som gott tartarer, lunner, kirgiser och andra Asiens ryttarstammar deras små men utomordentligt härdiga och snabba hästraser. Asien är också fullblodshästens hemland, arabernas och behuarnas snabbägare med en kropp av senor samt en bröstorg och ett blodomlopp, som möjliggöra den oerhörda kraftförbrukning, varav en sådan häst är mäktig. Det är världens snabbaste och utålligaste hästar, stamfäder till det engelska fullblodet.

I yttre skönhet och ädel hållning är det väl knappast något däggdjur, som överträffar rashäst, och man har även velat i honom se det i andlig måtto högst stående av alla djur. Det fanns och finns nog ännu folk, fullt vetenskapligt bildade och annars nyktert tänkande, som på allvar trodde, att "Kloke Hans", den beryktade ryske hingsten i Berlin, verkligen kunde draga ut kvadratrötter och räkna i huvudet lättre än en människa, ett matematiksnille, vars hjärna ej ens behövde övas i de olika tankemetoderna. Överdriften här har ju visats och borde, tycker man, ligga i öppen dag, men ett "hästsinne" har hästen, en utmärkt syn, lukt och hörsel, nödvändiga för det stöppdjur han förr var samt präktiga ben, de senare det äldsta postverkets hästa tjänare. På hästens snabbhet och utållighet berodde kurir- och postväsendets idé före alkans tidevarv; postryttare och postdiligenser funnos i alla länder, och de äro också föregångare på flera främkrän (no. 2-6). (No. 2: posttryttare i Förenta Staterna på 1860-talet; No. 3: postkäläsch i Rumänien före järnvägnas tillkomst; No. 4: militärpostvagn för den österrikiska posten i Bosnien; No. 5: tågare lanpostvagn i Förenta Staterna; No. 6: ridande postbud i Tunis). — På No. 1 se vi ett antikt grekiskt fyrspar (kvadräng), kört av själva segergudinnan. Detta märke är ett av dem, som utgövos av grekiska postverket vid de olympiska spelen i Aten år 1896. — Andra märken visa hästens oumbärlighet för de äkerbrukande folken; (No. 9: äkerbruk i fjärran västern i Förenta Staterna; No. 11: plöjning i den franska kolonien Tunis, där en fransman och en arab synas endrånigt utföra detta viktiga jordbruksarbete.) — Ä ytterligare andra frimärken kunna vi se hästens användning i modern krigsföring (No. 8: en österrikisk spanarepatrull under världskriget och No. 7: kejsar Frans Josef av Österrike i fält). — På No. 10 återgives stulften en bild av hästen i steppeas land, där hästryggen är mannsplats, dit han flyttar upp så gott som direkt från vagnen.

2. generasjon

- De første motivsamlingene på internasjonale utstillinger kom på 1950-tallet
- Dette var dokumentariske samlinger (topical) for et motiv, der frimerkene ofte var sortert på land og år
- Utstillerne begynte å montere på egne ark og skrive enkel tekst til frimerkene

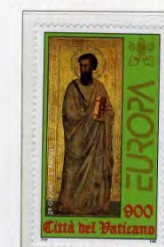
3. generasjon

- Det var et stort sprang framover da motivsamlingene ble tematiske (sortert etter motivet på merkene) i stedet for dokumentariske
- Det filatelistiske materialet ble blandet og utstillerne tok nå med ulike typer stempler, helsaker, hefter og brev
- I tillegg ble teksten mer knyttet til illustrasjonene (motivene) på objektene

1. The story about a man who had a vision – to change the world through christianity.

His name is Saul...

a)... and he grows up in a jewish family.

All our images of Saul are based upon a description in the Apocryphal book - Paul and Thekla;

He is described as a man with a kind expression.

"He is a short man, bandylegged..."

...bild...

...with bushy eyebrows...

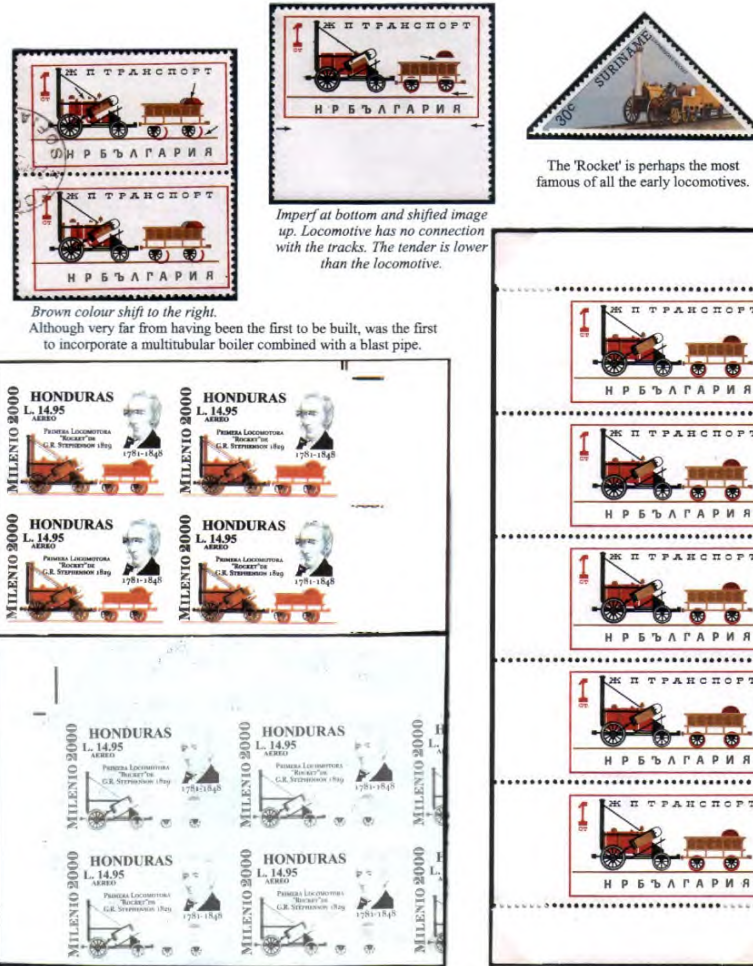
...over a prominent nose."

Generasjon 3,5

- Generasjon 3,5 var de første motivsamlingene som oppnådde internasjonal gull og stor gull
- Det filatelistiske materialet var forbedret, og motivfilateli oppnådde anerkjennelse når man kunne se at det var «virkelig filateli» i motivklassen
- Filatelistisk tekst kom nå i tillegg og forklarte og analyserte filatelistisk gode objekt

2. THE DREAM LEADING TO CREATION. 2.1. PROUD AND FLOWERS OF OUR EXPERIMENTS. 2.1.1. STEPHENSON'S ROCKET.

The 'Rocket' is perhaps the most famous of all the early locomotives.

Imperf at bottom and shifted image up. Locomotive has no connection with the tracks. The tender is lower than the locomotive.

Brown colour shift to the right. Although very far from having been the first to be built, was the first to incorporate a multitubular boiler combined with a blast pipe.

Error: black colour also printed on the gum side.

Built by Robert Stephenson, the winner of the Rainhill trials, the regular passenger service for a number of years thereafter. It may be claimed with some justification to have been the first locomotive to be reasonably successful and reliable in service. We can see the cylinders steeply inclined, later modified to be more nearly horizontal.

Imperf at left part of the whole sheet.

4. generasjon

- 4. generasjon av motivfilateli kom med Damian Läge sitt eksponat «Australasian Birdlife»
- Fra Damian og etterfølgerne sine eksponat har vi – dagens aktive motivutstillere – blitt inspirert til å utvikle våre egne motiveksponat
- På Hunfilex 2022 var dette det første motiveksponatet som vant Mesterklassen på en FIP-utstilling

2. The long history of settlement: birds conquer the Australasian region

2.1 Land birds from Asia invade Australia via the Sunda Islands

The Sunda archipelago, however, is not only a borderline; it serves at the same time as a bridge: Two chains of islands helped to prevent Australasia from remaining long isolated by allowing Asian land birds to advance step by step. This principle of island-hopping is demonstrated here with reference to Oriental species that have "got stuck" on the different islands.

the northern route via Sulawesi and Moluccas

the southern route via Bali, Lombok, Sumbawa, Flores, Alor and Timor

Using the southern route, the Grey Heron has reached the island of Sumbawa.

blue ink omitted

plate proof of red colour

red colour partly omitted (pale fruits on the upper stamp)

The availability of tropical fruits helped vegetarian birds going eastward.

plate proofs with blue light green colour omitted

Motiv: Hva kan du samle på? - og stille ut?

- Du kan samle på alt mulig:
Frimerker, brev, postkort, bilder, avisutklipp, billetter, etc.
- MEN
hvis du vil stille ut samlingen
- og hvis du vil oppnå god bedømmelse
så bør du følge utstillingsreglene
- Du må kunne mye om emnet i tillegg til å ha kunnskap om frimerker etc.
- De fleste velger et motiv eller et emne som har tilknytning til en interesse, hobby eller arbeid
- Hvis du velger et emne du allerede kan en del om så kan du raskere fordype deg i kreativiteten når du skal lage samlingen

Motiv – valg av tema

- Et motiveksponat utvikler et tema eller emne i henhold til en plan som viser tematisk og filatelistisk kunnskap gjennom de viste objektene
- Her er det altså en historie eller en fortelling om et emne. Emnet er som regel ikke filatelistisk

- Speiderbevegelsen
- Røde Kors
- Bruer og brubygging
- Golf
- Blodgivning

- Ikke velg for stort emne. Du får ikke med hele historien og langt fra alle objektene
- Ikke velg for lite emne. Du finner ikke nok materiale

Noen syns at motivfilатели har for mange regler...

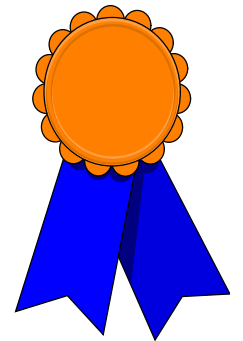
Det er bare fem regler

1. Tematisk behandling
 - Den tematiske historien som er utstilleren sin egen innovative vinkling og arbeid
2. Valg av materiale – filatelistiske kriterier
 - Bruk bare postalt materiale
3. Valg av materiale – tematiske kriterier
 - Alt materialet skal ha tematisk tilknytning til emnet eller behandlingen
4. Valg av materiale – filatelistisk variasjon og tilstand
 - Bredt utvalg av materiale i best mulig kvalitet
5. Presentasjon
 - Forståelig, pent, klart, behagelig å se på

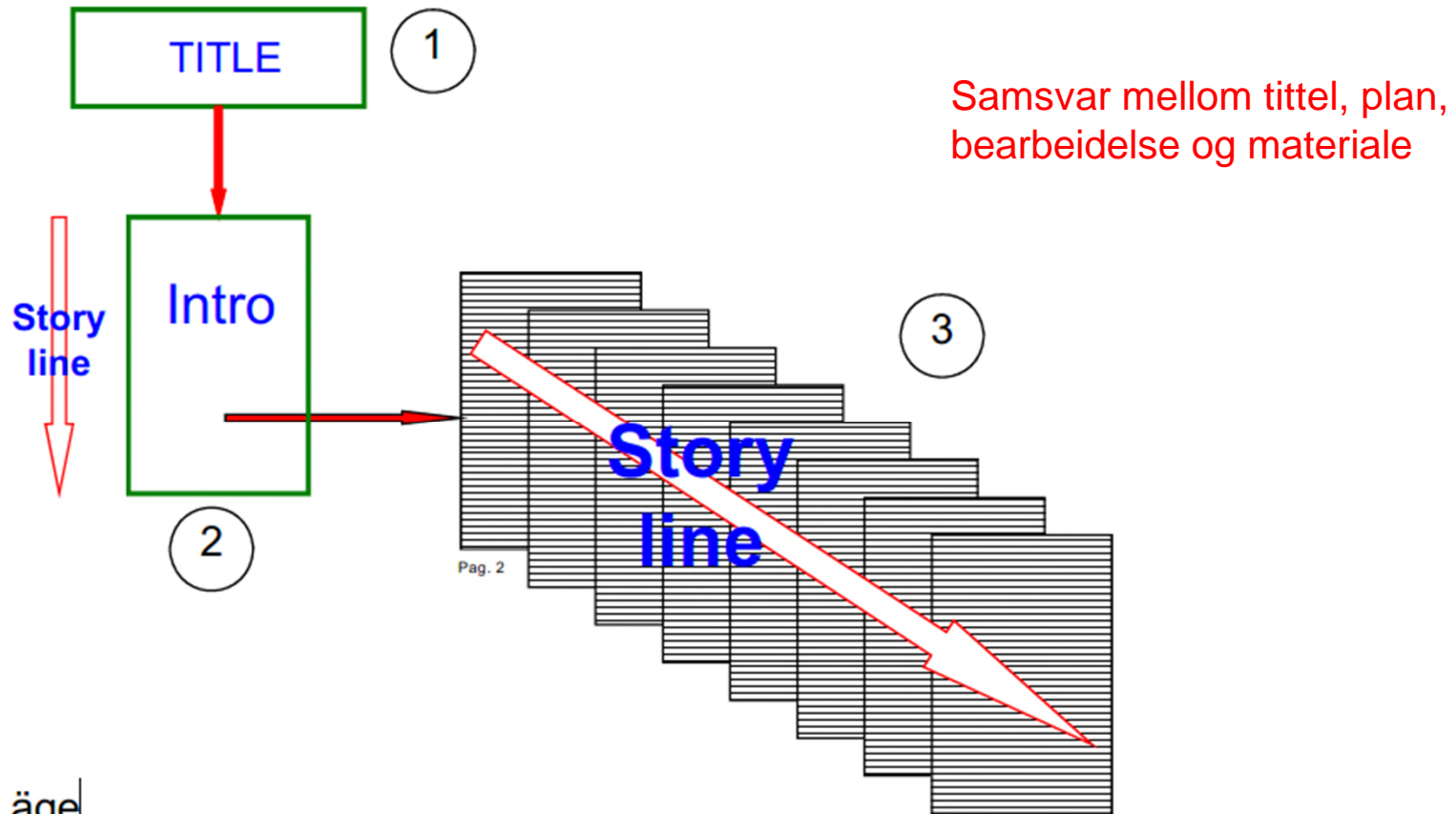

Bedømming av motiveksponat

- Tematisk behandling
 - Tittel og plan 15 poeng, utvikling 15 p, fornyelse 5 p
 - Kunnskaper, personlige studier forskning
 - Tematisk 15 p, filatelistisk 15 p
 - Tilstand og sjeldenhet
 - Tilstand 10 p, sjeldenhet 20 p
 - Presentasjon – montering
 - 5 poeng
- Mye arbeid og tankevirksomhet, men koster ikke penger!
- Disse koster penger!
- Presentasjon er ikke mange poeng
- Motivsamlinger får poeng etter de fire (åtte) kriteriene ovenfor
 - Det er som i mangekamp i idretten, vil du ha mange poeng må du gjøre det godt i alle øvelsene

Den første suksessfaktoren: Tematisk behandling

Motiv: Tematisk behandling – 35 poeng

- **Et motiveksponat forteller en historie** om temaet som er valgt av utstilleren. Temaet eller historien presenteres i den tematiske teksten og illustreres med passende filatelistisk materiale
- Behandlingen av et motiveksponat omfatter eksponatets oppbygging (tittel og plan) og utarbeidelsen av hvert punkt i denne strukturen (utvikling)
- **Det må være samsvar mellom tittel, plan, bearbeidelse og materiale**
- Nytenking (innovasjon) er utstillers personlige tilnærming, og fremhever resultatene av evnen til å skape en interessant historie og illustrere den med det beste materialet som er tilgjengelig
- Nytt emne, ny vinkling på kjent emne, nytt/uventet materiale

Motiv: Tittel

- Tittel og eventuell undertittel definerer omfanget av eksponatet
- Velg en god og beskrivende tittel, «catchy»

Kjedelig:

- Røde Kors
- Motorsykler
- Scouting
- Farmacy
- Parrots

Mye bedre:

- Røde Kors-prinsippene – som veileder
- På to hjul – motorsykkelens historie, utvikling og bruk
- World Scouting – its Path to Success
- Bitter Pills and strong Drops
- Pretty Polly

- Ha med en innledende forklaring som kommer som et tillegg til tittel og plan. Her skal du forklare hva du vil vise – omfang og hensikt

Motiv: Planen

- Planen bestemmer oppbyggingen av eksponatet
- Planen skal være riktig, logisk og balansert, og skal dekke alle sider av emnet i samsvar med tittelen
- Planen skal være tematisk – lag en god fortelling
- Planen skal i detalj beskrive innholdet av eksponatet
- En plan bygd på klassifisering etter tid, land eller type av materiale, er lite egnet
- Ikke ha for mange kapitler
 - Tre til ti hovedkapitler
 - To til seks underkapitler for hvert hovedkapittel
 - Et tredje nivå (under-underkapittel) kan vises på arkene og trenger ikke være med i planen
- Eksponatet skal ha innledning – historie / hoveddelen av innholdet – avslutning

World Scouting

Its Path to Success

The scope of the exhibit
is to demonstrate the idea, principles and activities of Scouting and its development from Baden-Powell's Scheme to today's world wide movement.

Thematic development
Scouting is a well-known theme; this exhibit demonstrates a novel approach as well as applying the material in a new way, utilising the thematic information to its full extent. The most appropriate items are chosen, showing the connection between width and depth in the elaboration of the theme. Personal studies have resulted in new material being included.

Philatelic importance
A wide range of philatelic material is shown. Priority is given to highest philatelic importance: world class philatelic items (original artwork, essays, proofs and varieties); important postal history items (covers and other postal documents). Philatelic studies are included when appropriate, and are blended with the thematic development.

The presentation
of the exhibit is also part of the development and treatment. The thematic text connects and explains the thematic qualification of the items and gives appropriate thematic information.
- This font is used for thematic text.
- This font is used for philatelic text.
- This font for important philatelic information.

Recent development
The exhibit is continuously being developed and strengthened. Recent important new items include all plates of the 1900 Mafeking siege 1d stamp unused, all positions of the 1900 Mafeking 3d cracked plate, the 1918 Czech Masaryk telegram, a cover from the 1933 Chaco War Scout mail delivery service, the famous 1944 Poland 'Potato' postmark and Australia, Austria & Netherlands Indies proofs.

The most important items include:

- 1.1 Mafeking 1900 postage stamps, including varieties and covers. One of only four recorded first day on cover usages of the narrow format Baden-Powell stamp.
- 1.1 Free postage certified by Major-General Baden-Powell in South Africa 1900.
- 1.1 Severely burnt cover franked with a World Scout Jamboree stamp, and salvaged from the 1937 Hindenburg airship accident.

Original artwork for the 1982 Great Britain Boy Scout stamp, in pencil and water-colour, close to the final and accepted design. Signed by the stamp artist, Brian Sanders. **Unique.**

- 3.3 Siam 1920 Scouts' Fund overprints; postage stamps, covers and postal cards.
- 4.1 1c Washington vertical perforations 14, used exclusively by the Boy Scouts of America N.Y. executive council in 1922.
- 6.2 The only recorded cover with the official postal wax seal from the 1928 national Scout camp, Norway.
- 7.2 Chaco War, Scout Mail Delivery Service in the war zone, Paraguay, 1933.
- 7.2 Czechoslovak independence 1918; stamps, covers and postal card from the Scout Mail Delivery Service, including a telegram franked with a Masaryk overprinted stamp.
- 7.2 Poland Warsaw uprising 1944 - Scout Mail Delivery Service; several items including a card with the elusive 'potato' postmark.
- 7.2 Shanghai Emergency Postal Service, Scout Mail Delivery Service which operated during the 1932 six-day postal strike.

World Scouting

Its Path to Success

Frame

Prelude to the Great Adventure; Scouting takes Form ...

- 1.1 A Man, a Book, an Island – The Hero of Mafeking returns to civilian life and conducts an experiment ...
- 1.2 ... which is an immediate success, the seed planted on Brownsea Island takes root and spreads worldwide.

1

... and soon, Scouts are easily recognised by their familiar attributes; ...

- 2.1 The Scout Uniform creates an identity and constitutes a bond of brotherhood across borders, ...
- 2.2 ... while the Scout and Guide Emblems, Salute and Handshake are Scouting's unifying symbols.

2

... while the Spirit of Scouting is well received, and the community embraces Scouting.

- 3.1 The Law, Promise and Motto represent core Scouting Values ...
- 3.2 ... and St. George is the Patron Saint of Scouting exemplifying the virtues of a Good Scout ...
- 3.3 Soon the community supports Scouting; Royal approval sets an example and governments follow their lead.

3

Scouting is available to all and takes many forms, ...

- 4.1 Scout Leaders at all levels work to supply a programme that enables Scouts to achieve their potential, ...
- 4.2 ... and thereby Scouting matches the needs and aspirations of all its members, young and old alike, ...
- 4.3 ... whereas Air and Sea Scouts explore higher and wider horizons.

4

... and as a Scout you learn how to take care of yourself, to help and lead others; ...

- 5.1 The Patrol, Scouting's basic unit, allows older Scouts to take on responsibility, ...
- 5.2 ... and Scouting provides Education for Life: Scouts train and practise through learning by doing.

5

... practised when the annual Summer Camp provides adventure and fun in a positive environment.

- 6.1 Careful preparation and robust equipment is a recipe for a good camp, ...
- 6.2 ... and camping is the joyous part of a Scout's life, but you must know how to do it properly.

6

Character Factory: Scouting teaches good Citizenship, ...

- 7.1 A Scout's duty is to help others: the community benefits, ...
- 7.2 ... also in difficult times Scouts have delivered the mail often at danger to themselves, ...
- 7.3 ... while it happens that Scouting is suppressed and outlawed by war or political changes.

7

... and leads to strengthening of global friendship and Scouting brotherhood.

- 8.1 International Camps promote understanding of the larger world, ...
- 8.2 ... leading up to every four years a World Scout Jamboree – the *highlight* of the World Scouting Calendar, ...
- 8.3 ... and World Rover Moots – older Scouts find ways of providing service.
- 8.4 Postlude – A Plea for the Future: The next 100 years – Scouting *deserves* your support.

8

Motiv: Bearbeidelsen av temaet

- Utvikling, eller bearbeidelse av temaet betyr en grundig gjennomarbeidelse av temaet for å lage en kreativ og/eller original utvikling av dette i full overensstemmelse med planen
 - Velg gode tematiske objekter – **objektene skal fortelle historien – rekkefølgen er viktig**
 - Balansert bruk av objektene
 - Korrekt og konsis tekst – **teksten skal høre til objektene – ingen objekt uten tekst**
- Ved bearbeidelsen benytter en seg av tematiske informasjoner man kan hente fra
 - formålet med utgaven
 - de primære og sekundære informasjonene i bildet
 - andre postale (ikke private) egenskaper
- En vellykket bearbeidelse krever
 - grundige kunnskaper om det valgte tema
 - grundige filatelistiske kunnskaper

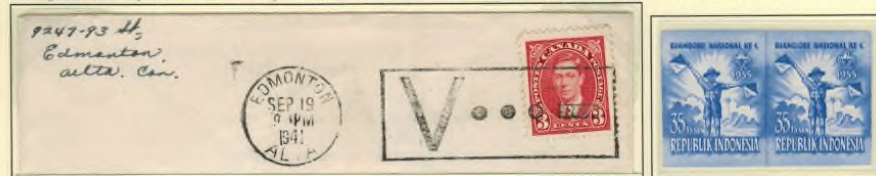
Tittel og overskrifter

- Eksponatets tittel er det ingen grunn til å gjenta på hvert ark
- Arkene skal vise (nummerert) kapittel og eventuelt underkapittel
- Bruk gjerne en overskrift på hvert ark – som viser hva som er på dette arket

5.2 ... Scouting provides Education for Life: Scouts train and practise through learning by doing Signalling

Morse letters are made up of dots and dashes. A morse message can be transmitted by light, sound or electrical signals. The signals above read "Spen Valley", a camp site for the Bradford Scouts. The morse sign for V is "•••-".

2 Scouts are easily recognised by their familiar attributes

2.1 The Scout Uniform creates an identity and constitutes a bond of brotherhood across borders

The Boy Scout uniform consists of a broad-brimmed khaki hat, neckerchief folded into a triangle, Scout shirt, shorts, a pair of stockings and shoes.

Above:
From printer's
presentation sheet.

Left:
Stamp as issued.

Specimen meter slogan, used by Pitney-Bowes for approval of advertising slogans by their customers.

The Boy Scout Uniform has gradually changed over the years, and it varies from one country to another.

Red proof
overprint.

Specimen overprint, from the
Portuguese Colonial U.P.U. Archive.

Regular
overprint.

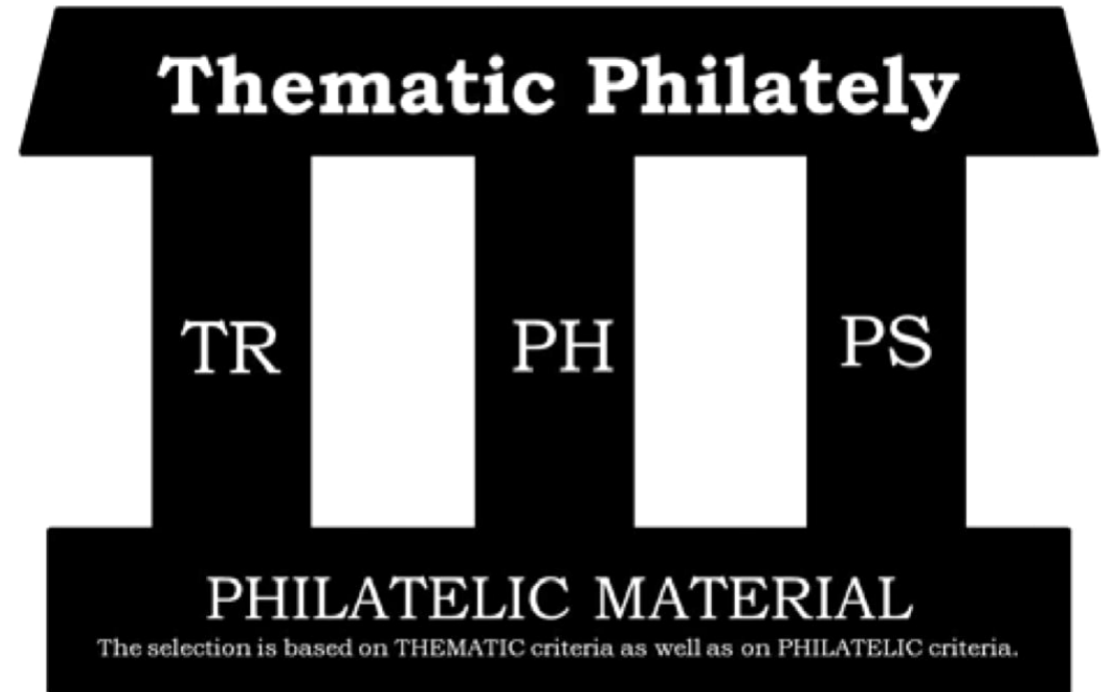
Shifted
overprint.

Plate proof, one sheet of
100 stamps was printed.

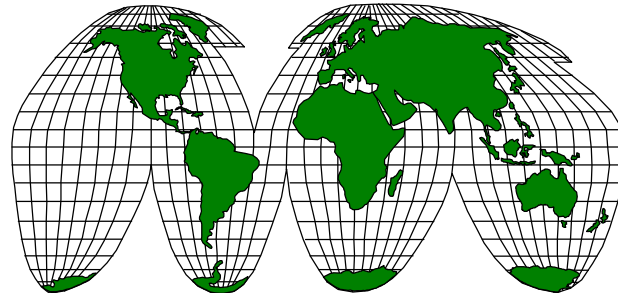
Den andre suksessfaktoren: Materialet – de tre søylene

- Motivfilateli er ikke lenger «glansbilder»
- De tre søylene: Vi bruker samme type materiale som tradisjonell filateli, posthistorie og helpost
- Utvalget av materiale er basert på tematiske kriterier og på filatelistiske kriterier

Motiv: Det filatelistiske materialet

- Tidsramme:
Postalt materiale fra prefrimperioden, gjennom klassisk periode fram til moderne materiale
- Du kan blande gammelt og nytt materiale
- Du bør bruke materiale fra mange land
 - Forsiktig bruk av materiale fra land med ekstrem utgivelsespolitikk (Araberstatene), eller fra land som har tvilsom tilknytning til emnet (skiløpere fra Karibia og Afrika)

Motiv: Tematiske kunnskaper – 15 poeng

- Grunnleggende krav
 - hensiktsmessig, konsis og korrekt tematisk tekst
 - korrekt bruk av tematisk materiale
- Prestasjon
 - tematiske detaljer i tekst og materiale
 - tilstedeværelse av nye tematiske funn for det valgte temaet
 - ny vinkling på materiale
(materiale som ikke tilhører emnet, men tematisk passer inn i historien på den siden)

Motiv: Filatelistiske kunnskaper – 15 poeng

- Grunnleggende krav
 - Full overholdelse av de reglene for postal filateli
 - Hensiktsmessigheten av de postale dokumentene
 - Hensiktsmessighet og korrekthet av den filatelistiske teksten, når det er nødvendig
 - Tilstedeværelse av godt utvalg av postalt filatelistisk materiale gjennom hele eksponatet og på de enkelte sider
- Prestasjoner
 - Tilstedeværelse av bredest mulig spekter av postalt filatelistisk materiale og balansert bruk
 - Tilstedeværelse av materiale som ennå ikke er utforsket for det temaet, eller hvor det har vært svært lite forskning
 - Tilstedeværelse av filatelistiske studier og korrekt bruk av viktig filatelistisk materiale

Motiv: Sjeldenhet – 20 poeng

- Dommere vil først og fremst se etter:
 - sjeldenheter av generell betydning i filateli, dersom tilgjengelig for temaet
 - sjeldenheter av spesifikk betydning for det valgte temaet som man vet eksisterer
 - hvor lett det er å duplisere eksponatet
- Dommere vil også se etter:
 - sjeldne og uvanlige objekter, spesielt fra tradisjonell filateli, posthistorie og helpost
- Grunnleggende krav
 - Vanlig og moderne materiale pluss uvanlige og sjeldne objekter
- Prestasjoner
 - Tilstedeværelse av svært sjeldne objekter

Motiv: Tilstand – 10 poeng

- Tilstanden på normalmateriale bør være upåklagelig.
- Vis unikt eller svært sjeldent materiale selv om dette ikke er i god stand
- **Ekte brukte objekter foretrekkes fremfor filatelistisk produserte**
- Stempelavtrykk bør være så klare som mulig, og med alle viktige ordlyder komplette og la frimerkemotivet, der det er tematisk relevant, være tydelig synlig
- Hefter bør presenteres komplett med frimerker
- Hvis et objekt har blitt forfalsket eller manipulert, må det beskrives som sådan

- **Grunnleggende krav**
 - Vanlig og moderne materiale i utmerket kvalitet, pluss alt uvanlig i god kvalitet og sjeldent materiale i gjennomsnittlig stand
- **Prestasjoner**
 - Sjeldenheter bør være i kvalitet over gjennomsnittet og opp til beste kvalitet

Den tredje suksessfaktoren: Presentasjon – 5 poeng

- Presentasjonen av eksponatet vurderes slik:
 - Overordnet estetisk balanse på rammene og de enkelte sidene
 - God bruk av siden – uten for mye tomme mellomrom
 - Tekstingen er klar og konsis, det vil si tilstrekkelig beskrivelse – men ikke for mye tekst
 - Eventuelle fotokopier/skanninger må minimum avvike 25 % fra originalen.
 - Ren og ryddig montering
- Videre:
 - Det skal ikke være fordel eller ulempe med hensyn til om teksten er håndskrevet, maskinskrevet eller datamaskinskrevet
 - Overdreven bruk av fargerikt blekk og sterkt fargede albumsider bør unngås
 - Montering av lange konvolutter i vinkel bør unngås
 - Du kan gjerne tekste på norsk opp til nordisk nivå. Engelsk anbefales på internasjonale utstillinger

Det var alt jeg hadde i dag

- Takk til dere som fulgte med
- Informasjon og bilder/figurer er lånt av
 - **Peter Suhadolc**
 - **Bernard Jimenez**
 - **Damian Läge**
 - **Jonas Hällström**
 - **Giancarlo Morolli**
 - **Tono Dwi Putranto**

Motiv: Det filatelistiske materialet

- Postale objekter
 - Frimerker, også miniatyrark, marginaler, vedheng, etc.
 - Frimerkehefter, både frimerker, omslag og innlegg (forsiktig bruk av private hefter)
 - Helsaker, offisielle og private (forsiktig bruk av private påtrykk på offisielle helsaker)
 - Frankeringsavtrykk
- Objekter planlagt for utgivelse eller produsert i utgivelsesprosessen
 - Skisser, utkast (forsiktig bruk av (uoffisielle) utkast for ikke utgitte frimerker)
 - Prøvetrykk (forsiktig bruk av nyere (etter 1950) prøvetrykk fra franske område)
- Forandringer av postale objekter
 - Overtrykk og påtrykk, gjennomhullinger
- Varianter og platefeil

Motiv: Det filatelistiske materialet

- Stempler
 - Vanlige datostempler
 - Særstempler
 - Maskinstempler med tekst
 - Rullestempler
 - Sidestempler (postale)
- Andre objekter brukt i postal sammenheng
 - Rekommandert post (etiketter)
 - Verdipost (etiketter, forsegling)
 - Tilleggsmerking/etiketter (f.eks. sensur)
- Bruk kun postale opplysninger
 - ikke sender eller mottaker, ikke private påskrifter eller stempler

Motiv: Det filatelistiske materialet

- Postal funksjon, i tillegg til den vanlige postforsendelse, spesielle typer som f.eks.:
 - Tjeneste/militærpost (portofri)
 - Befordringsmåte (maritim, fly, jernbane etc.)
 - Konsentrasjonsleirpost
 - Pakkepost
 - Portofrihet
 - Postale betalingstjenester
 - Telegram
 - Privat post, autorisert eller stilltiende godkjent av det offentlige postvesen, eller aktivt i fravær av offentlig postvesen

